

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3073/2023. (II. 16.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 214. § (1) bekezdésében meghatározott „olyan” és „amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött” szövegrésze, valamint az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.016/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 214. § (1) bekezdésében meghatározott „olyan” és „amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött” alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése továbbá a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmére hivatkozással.
- [2] Az indítványozó kérte továbbá az Alkotmánybíróságtól – az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában – az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.016/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és a megsemmisítését az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján az Egri Járásbíróság 1001-Vh.811/2020/2. számú végzésére kiterjedő hatállyal, mivel véleménye szerint azok ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, a XV. cikk (1) bekezdésével továbbá a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadvány és a bíróságok által hozott határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [4] Az indítványozó természetes személy, mint adós ellen egy bank mint végrehajtást kérő javára végrehajtás indult, melyet a végrehajtást kérő az A. P. Zrt.-re engedményezett. Az Egri Járásbíróság mint végrehajtást fogantató elsőfokú bíróság a 2020. év november hó 12. napján kelt 1001-Vh.811/2020/2. számú végzésével a Vht. 39. § (1) bekezdése, valamint a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:193. § (1) és (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a végrehajtást kérő jogutódja engedményezés folytán az A. P. Zrt.
- [5] Az indítványozó az elsőfokú bíróság végzésével szemben fellebbezést terjesztett elő, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatásával a jogutód megállapítása iránti kérelem elutasítását kérte, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság végzésének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását. Hivatkozása szerint részére nem küldtek a Ptk. 6:197. § (2) bekezdésében meghatározott értesítést az engedményezésről. Az indítványozó álláspontja szerint az engedményezés ténye egyébként sem igazolt tekintettel arra, hogy olyan okiratot részére nem kézbesítettek, melynek alapján ellenőrizhető lenne, hogy az engedményezésről szóló okiratot valóban képviseleti joggal rendelkező személyek jegyezték. Az adós kérte továbbá a végrehajtási eljárás valamennyi végrehajtási cselekményre kiterjedő felfüggesztését a Vht. 49. §-ára, 50. § (1) bekezdésére, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 152. § (2) bekezdésére hivatkozással, tekintettel arra, hogy a követelés jogosultja – álláspontja szerint – nem igazolt, emellett még korábban végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránti kérelmet terjesztett elő, mely a jogutódlás tekintetében való döntés előzetes kérdésének minősül.
- [6] A végrehajtást kérő jogutódja a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyását kérte annak indokai alapján, a végrehajtási eljárás felfüggesztéséhez pedig nem járult hozzá. Kiemelte, hogy két ízben is tájékoztatták az adóst az engedményezés tényéről és a fennálló tartozásáról, ezért ennek hiányára alappal nem hivatkozhat.

- [7] Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. február 25.-én kelt, I.Pkf.50.016/2021/2. számú végzésében megállapította, hogy a fellebbezés alaptalan. Az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően döntött a jogutódlás megállapításáról; annak tényét a bizonyítékként csatolt engedményezési okirat alapján megalapozottan rögzítette határozatában. A fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság által idézett Ptk. 6:193. § (2) bekezdése szerint a jogutódlás az engedményező és az engedményes erre irányuló szerződésével történik; a kötelezett erről való értesítése a Ptk. 6:197. § (2) bekezdésében meghatározott, ettől eltérő joghatásokat vált ki, melyek az engedményezés megtörténtének szempontjából jelentőséggel nem bírnak. A jogutód által csatolt, 2020. szeptember 30-án kelt Engedményezési nyilatkozat a jelen végrehajtási eljárás tárgyát képező követelés engedményezését egyértelműen bizonyítja. Az okiratot az engedményező cégszerűen aláírta, egyben feljogosította jogutódját a jogutódlás tényének bejelentésére. Ezt támasztja alá a végrehajtást kérő által jegyzett, az adósnak címzett értesítő levél is, a jogutód emellett kérelméhez szintén cégszerűen aláírt engedményezési szerződést is csatolt. Mindezen okiratok mind az engedményező, mind az engedményes követelés átszállására irányuló szándékát tanúsítják, azok alapján nem merülhet fel kétely az engedményezés megtörténtét illetően. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen járt el akkor, amikor az egyes okiratokat jegyző képviselők személyét és képviseleti jogát külön nem vizsgálta.
- [8] A másodfokú bíróság rámutatott, hogy a Vht. 49. § (1) bekezdése a jogorvoslatot elbíráló bíróság számára lehetőséget biztosít a végrehajtás felfüggesztésére, de csak abban az esetben, ha a végrehajtható okirat vagy a végrehajtó intézkedése ellen éltek jogorvoslattal. A másodfokú eljárásban ezen törvényi rendelkezés alapján ezért nincs helye a végrehajtás felfüggesztésének. Ez egyébként szükségtelen is, tekintettel arra, hogy a Vht. 221. §-ában rögzített főszabály szerint a bíróság határozata elleni jogorvoslat halasztó hatályú – törvényi kivétel hiányában jelen esetben is. Erre figyelemmel a végrehajtási eljárásban a végrehajtást kérő személyében a változás csak a jogutódlást megállapító végzés jogerőre emelkedésével következik be. Ezen, a jogorvoslat halasztó hatályára vonatkozó törvényi rendelkezés már önmagában biztosítja az adós számára az általa kért jogvédelmet.
- [9] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy az indítványozó által hivatkozott végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránti kérelemre tekintettel a végrehajtási eljárás a másodfokú eljárásban nem függeszthető fel. Az adós által hivatkozott rPp. 152. § (2) bekezdése értelmében az eljárás előzetes kérdés folytán abban az esetben függeszthető fel, amennyiben annak tárgyában más polgári per vagy bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás van folyamatban. A végrehajtási eljárásban a Vht. 41. §-a, illetőleg 56. §-a alapján terjeszthető elő ilyen kérelem, előbbi esetben az eljáró végrehajtónál, utóbbi esetben a végrehajtást elrendelő bíróságnál (jelen esetben: közjegyzőnél), az adós azonban ilyen kérelem előterjesztését egyrészt nem igazolta, másrészt pedig a jogutódlás kérdésében való döntés nem függ a kérelem elintézésétől. A követelés fennállásának, illetőleg adott összegben való fennállásának kérdése ugyanis független a végrehajtást kérő személyétől. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogszabályoknak megfelelő végzését a Vht. 9. §-a szerint irányadó rPp. 259. §-a folytán alkalmazandó 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, az adós végrehajtási eljárás felfüggesztése iránti kérelmét pedig elutasította.
- [10] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján az alkotmányjogi panaszát, melyet a főtítkárra hiánypótlásra szóló felhívását követően kiegészített.
- [11] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése és Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában alkotmánybírósági határozatokra hivatkozva az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése továbbá a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmére hivatkozott.
- [12] Az indítványozó hivatkozott az érintettségére a bírósági döntések és a vizsgálni kért jogszabályi rendelkezések Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti vizsgálata és az ezzel kapcsolatos alkotmánybírósági eljárás vonatkozásában.
- [13] Az indítványozó mulasztás megállapítását is indítványozta, mert álláspontja szerint a Vht. szabályozási rendszerre nem felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti normavilágosság és kiszámíthatóság elvének, valamint nem felel meg a jogorvoslathoz való jog követelményeinek és nem biztosítja a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülését.
- [14] Az indítványozó továbbá alkotmányos követelményként kérte megállapítani a bírói döntések minél szélesebb nyilvánosság számára történő hozzáférhetőségét a felülvizsgálati eljárás és az alkotmányjogi panaszok befogadása, és ennek alapján érdemi döntéssel záruló alkotmánybírósági eljárás lefolytatásának biztosítása útján.
- [15] Hivatkozott arra, hogy a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének lehetőségétől elzárták.

- [16] Az elsőfokú bíróság a folyamatban lévő végrehajtási eljárást az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggesztette.
- [17] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [18] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [19] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontjára [Abtv. 26. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára (Abtv. 27. §) alapította.
- [20] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. §-ára hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [21] Az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.016/2021/2. számú végzését 2021. március 1. napján kézbesítették az indítványozónak. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. március 10. napján nyújtotta be az elsőfokon eljáró bíróságra.
- [22] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.016/2021/2. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [23] Az indítvány az Abtv. 26. § (1) bekezdés b) pontjának és a 27. § (1) bekezdés b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [24] 3.2. Az alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó korábban, a IV/1969/2019. számú alkotmányjogi panasz eljárásban indítvány-kiegészítésében kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. §-ának alkalmazásával állapítsa meg a Vht. 214. § (1) bekezdése „olyan” és „amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítványral való eltiltásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött” szövegrésze alaptörvény-ellenes és e szövegrészt semmisítse meg. „Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó ezen kérelme az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz. Ugyanakkor a Vht. 214. § (1) bekezdését az eljáró bíróságok nem alkalmazták az indítványozó ügyében, így módon nem teljesül az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti befogadási feltétel.” {3255/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [12]}
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy ezen indítványi elem tekintetében így ítélt dolog nem keletkezett.
- [26] 3.3. Az indítványozó a bírósági eljárásban adósként részt vett. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát.
- [27] 3.4. Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt; b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz; vagy c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.
- [28] „Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel a bírósági eljárásban az indítványozó részt vett, saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő az Abtv. 27. §-ára és a 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt {vö.: 3022/2020. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [26]–[29]; 3478/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [7]–[14]}.
- [29] 3.5. Az Alkotmánybíróság az indítványnak a Vht. egyes rendelkezéseit sérelmező eleme befogadhatóságát vizsgálta a továbbiakban. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában kimondta: „Az Abtv. 26. §-ára alapított alkotmányjogi panasz – az Abtv. 27. §-ában szabályozott alkotmányjogi panasszal ellentétben – nem kifejezett előfeltétele az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés [...]” {lásd például: 3057/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]}.
- [30] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében

hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a] pont első fordulatl].

- [31] E rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasznak {lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]; 3091/2020. (IV. 23.) AB végzés [42]}.
- [32] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében rögzített tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálendő, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá tartozás tárgyában történő döntés során a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni.
- [33] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is rámutatott, hogy a bírósági eljárásokra vonatkozó szabályokra figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [34] Az indítványozó panaszában is rögzítette, hogy végrehajtási eljárásban a jogosult jogutódlásával és a végrehajtási eljárás valamennyi végrehajtási cselekményre kiterjedő felfüggesztésével összefüggésben hozott bírósági másodfokú végzéssel szemben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó által támadott végzés a tárgyi hatály szempontjából nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [35] 3.6. A Vht. 214. § (1) bekezdése szerint: „Felülvizsgálati kérelemnek van helye a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött.” Az indítványozó a másodfokon eljáró bíróság végzését támadva terjesztette elő a Vht. fenti rendelkezését (részben) támadó alkotmányjogi panaszát.
- [36] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz indítványában támadott Vht. 214. § (1) bekezdését az eljáró bíróságok nem alkalmazták az indítványozó ügyében, így módon e tekintetben nem teljesül az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti befogadási feltétel.
- [37] 3.7. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Abtv. 46. § (1) bekezdése szerinti jogalkotói mulasztást és az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerinti alkotmányos követelményt az egyes hatáskörei gyakorlása során hivatalból állapítja meg, erre irányuló indítványt az indítványozó nem terjeszthet elő.
- [38] 4. Az Alkotmánybíróság az indítványozónak a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmét arra tekintettel nem bírálta el, mert az elsőfokú bíróság a végrehajtást már korábban felfüggesztette.
- [39] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (1) bekezdése, az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. január 31.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/657/2021.

